

29.5.2023

Ristijärven kunta
Lupa- ja valvontalautakunta
Aholantie 25
88400 Ristijärvi

RG Stone Oy, maa-aines- ja ympäristöluvan yhteislupahakemus, Ristijärvi

Ristijärven kunnan lupa- ja valvontalautakunta on pyytänyt Kainuun ympäristöterveyspalveluilta lausuntoa RG Stone Oy:n jättämästä maa-aines- ja ympäristöluvan yhteislupahakemuksesta. Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jonka jatkamiselle haetaan lupaa. Aiemmat maa-aines- ja ympäristöluvat on myönnetty 19.12.2013. Lupien aiempi haltija on ollut OK-Graniitti Oy, jolta luvat on siirretty RG Stone Oy:lle vuonna 2018.

Haettava ottoalue sijaitsee Ristijärven kunnassa kiinteistöllä 697-401-21-141 Louhela. Alue on noin 4,5 km etäisyydellä Ristijärven kirkonkylästä luoteeseen. Kartan mukaan lähin asuinkiinteistö sijaitsee on alle 150 m etäisyydellä ottoalueen kaakkoispuolella, mutta hakemuksen mukaan lähin asuttu rakennus on kuitenkin noin 350 m etäisyydellä ottoalueen itäpuolella. Noin 1 km säteellä on Maanmittauslaitoksen kartta-aineiston perusteella yhteensä 8 taloa. Lähin vapaa-ajan kiinteistö sijaitsee yli 1,5 km etäisyydellä.

Lupaa haetaan 15 vuodeksi 150 000 m³ ottomäärälle, josta tuotetaan koristekiveä. Hakija perustelee 15 vuoden lupa-aikaa sillä, että aiemmin näitä tuotteita on tuotu ulkomailta, jolloin niiden hiilijalanjälki on suurempi verrattuna kotimaassa tuotettuun koristekiveen. Vuotuiseksi ottamismääräksi arvioidaan 10 000 m³, josta tarvekiveä on 3 000 m³ ja sivukiveä 7 000 m³, jos kiviaines vastaa sille asetettuja vaatimuksia. Sivukiveä hyödynnetään nupu- ja noppakivituotantoon. Hyödyntämättä jäävä sivukivi varastoidaan ottamisalueen länsilaidalle odottamaan mahdollista myöhempää hyötykäyttöä.

Suunnitelma-alueen kokonaispinta-ala on 8,6 ha, josta ottamisaluetta on 6 ha ja kaivualuetta 5,9 ha. Louhinnan alimmaksi tasoksi hakija esittää +160 m.

Kaikki toiminta ajoittuu ma-pe välille. Porausta tehdään klo 7-21, räjäytyksiä klo 8-18 ja kuljetusta ja kuormausta klo 6-22 välisinä aikoina.

Hankkeen ympäristövaikutukset ja niiden tarkkailu

Pohjavesi

Toiminta ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sellaisen läheisyydessä. Lähin luokiteltu pohjavesialue on noin 2,5 km etäisyydellä sijaitseva Reporinteen 2-luokan pohjavesialue.

Alue on kallioista, joten pohjaveden muodostuminen on vähäistä. Hakemuksen mukaan louhos on ehjäseinäinen ja -pohjainen, joten louhokseen ei tule pohjavettä, eivätkä louhoksen vedet voi imeytyä pohjaveteen. Louhoksen pohjalla on kuitenkin ilmakuvan mukaan noin 1 800 m² laajuinen vedellä täytynyt allas.

Hakemuksen mukaan toiminnalla ei ole vaikutusta lähialueen talousvesikaivoihin.

Pintavesi

Hakemuksen mukaan louhokseen valuu vähäinen määrä pintavesiä, jotka pumpataan louhoksen ulkopuolelle. Mikäli valumavesiä kertyy runsaasti, ne voidaan tarvittaessa johtaa saostusaltaan kautta.

Valumasuunnassa lähin pintavesimuodostuma on noin 1,8 km etäisyydellä etelälouhaassa sijaitseva Lahnanen, johon louhokselta pumpatut vedet johtuvat ojia ja puroja pitkin.

Melu ja tärinä

Toiminnasta aiheutuvan melun leviämistä ympäristöön ehkäistään sivukivikasoilla ja alueen itäosaan tehdyllä meluvallilla. Lisäksi louhoksen seinämät toimivat meluesteinä silloin, kun louhinta tapahtuu ympäröivän maanpinnan tason alapuolella. Räjähdyksiä tehdään satunnaisesti ja niiden aiheuttama meluhaitta on lyhytkestoinen.

Toiminnasta aiheutuu jonkin verran tärinää, mutta hakemuksen mukaan tärinävaikutukset eivät ulotu kauaksi ja riski rakennusten vaurioitumiselle on pieni.

Pöly

Pölyämistä aiheutuu louhinnasta ja koneiden liikkumisesta louhosalueella. Porauslaitteissa on imurit, joilla pöly saadaan kerättyä suoraan porausreiästä. Hakemuksen mukaan kivijauho on suurimmalta osin karkearakeista eikä aiheuta pölyhaittoja. Alueella liikkuvat työkoneet aiheuttavat merkittävimmän pölyhaitan, jota torjutaan tarvittaessa ajoväylien kastelulla.

Terveydensuojeluviranomainen on tutustunut hakemukseen liitteineen ja toteaa lausuntoaan seuraavaa:

Lupaa haetaan 15 vuodeksi 150 000 m³ ottomäärälle. Toiminnan ympäristövaikutukset ja lähimpien häiriintyvien kohteiden läheisyys huomioon ottaen terveydensuojeluviranomainen esittää, että lupa myönnettäisiin korkeintaan 10 vuodeksi ja 100 000 m³ ottomäärälle.

Pohjavesi

Hakemuksen mukaan louhos on ehjäseinäinen ja -pohjainen, joten yhteyttä pohjaveeseen ei ole. Suomen kallioperä on kuitenkin tyypillisesti hyvin vanhaa ja siinä esiintyy luontaisesti jonkin verran ruhjeisuutta, minkä lisäksi louhoksessa harjoitettuun toimintaan kuuluu olennaisena osana kallion rikkominen poraamalla ja räjäyttämällä, mikä voi omalta osaltaan lisätä kallion halkeilua. Louhoksen pohjalle on myös muodostunut veden täyttämä allas, jonka laajuus ilmakuvan perusteella on noin 1800 m², vaikka hakemuksen mukaan louhokseen valuu ainoastaan vähäinen määrä pintavesiä. Näiden seikkojen pohjalta voidaan pitää mahdollisena, että louhoksen ja pohjaveden välillä on yhteys, mikä tulee terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan huomioida toiminnassa ja sen seurannassa.

Toiminta ei saa heikentää lähialueen talousvesikaivojen käyttökelpoisuutta vedenlaadun huonontumisen tai pohjaveden pinnankorkeuden laskemisen kautta.

Pintavesi

Terveydensuojeluviranomainen katsoo, että mikäli louhoksesta joudutaan pumppaamaan valumavesiä, ne tulee johtaa ympäristöön saostusaltaan kautta.

Melu ja tärinä

Terveystieteiden tutkimuskeskus esittää säännöllisesti, esim. kerran 3 vuodessa tehtävien melumittausten sisällyttämistä seurantaohjelmaan.

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää häiriintyvissä kohteissa valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 annettuja ulkoaluiden A-painotettujen keskiäänitasojen ohjearvoja, jotka ovat asumiseen tarkoitetuilla alueilla päivällä (klo 7-22) 55 dB ja yöllä (klo 22-7) 50 dB ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB. Mikäli melu on iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoihin.

Terveystieteiden tutkimuskeskus suosittaa toiminnan ja erityisesti räjäytysten aiheuttamien tärinävaikutusten mittaamista lähimmistä häiriintyvistä kohteista.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Terveysvalvonta

Päivi Nykänen
ympäristöterveysjohtaja

Juha-Matti Markkanen
terveystarkastaja

Tiedoksi

Kainuun ympäristöterveyspalvelut